

Kunstrunde. Flere københavnske udstillingssteder inviterer indenfor i gennemført opbyggede, forførende kunstinstitutioner denne sommer.

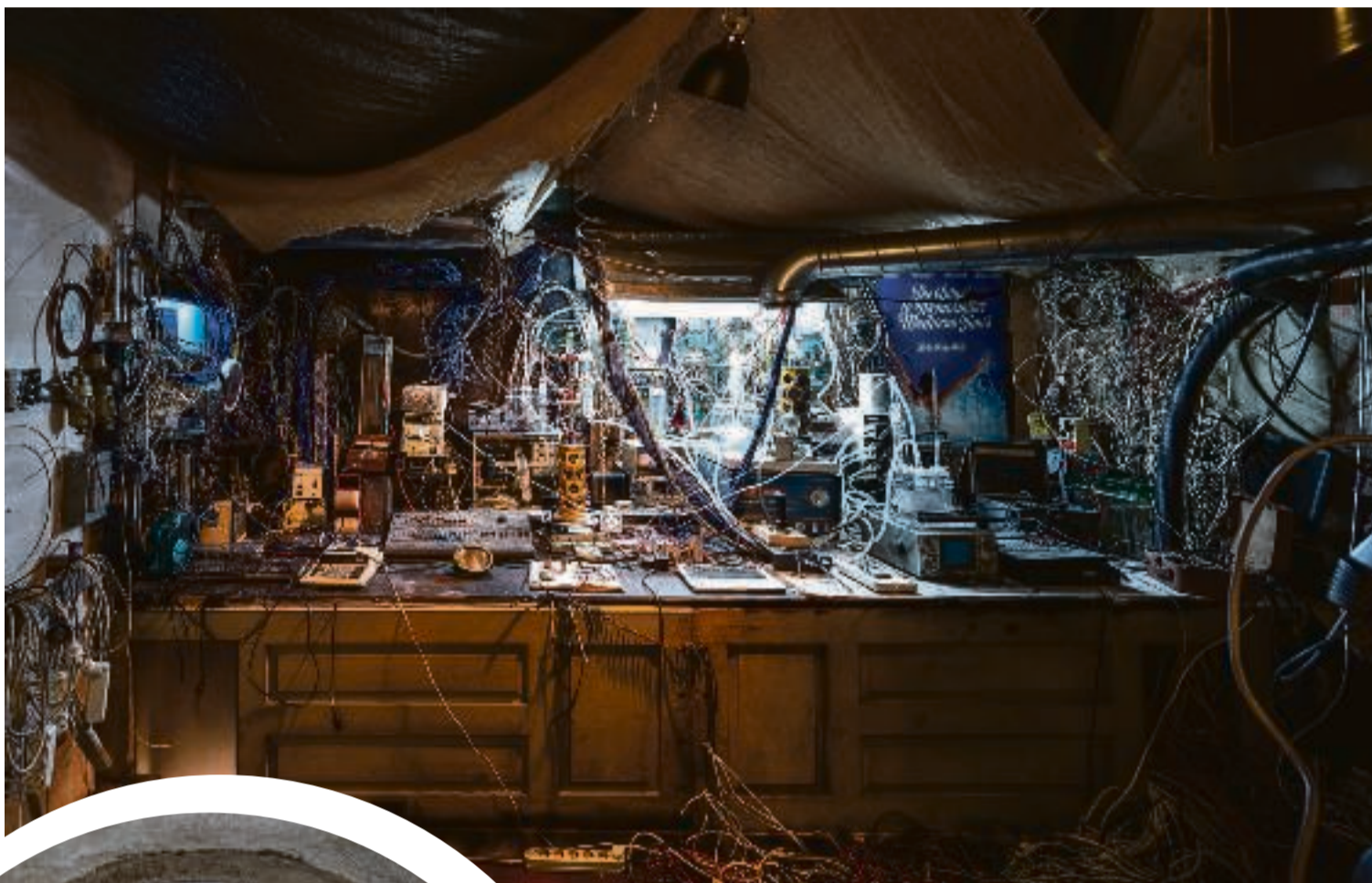
Forfaldsturisme for fuld skrue

AF METTE SANDBYE

Når en kendis interviewes om sit kulturforbrug i aviser eller ugeblade, kan man ikke sjældent støde på formuleringer som »jeg holder meget af kunst, men jeg kan bare ikke fordrage installationskunst«. Det har jeg aldrig forstået, for er der noget, der kan inddrage, forføre, omslutte og tale til alle sanserne, er det da netop installationer, sådan over en bred kam. Hvis de er gode, naturligvis. Lige nu er der opbygget installatorisk-skulpturelle universer, som sjældent er set så mangfoldigt før på den københavnske kunstscene, og avisens installationsbegeistrede anmelder kan ikke få armene ned. Fælles for de i alt seks udstillinger er, at kunstnerne bag dem har opbygget nogle ret fantastiske, inciterende og dragende universer, forenet i hver sin form for mere eller mindre absurd forfaldsfuturisme. Nutiden og fremtiden ser muligvis dystre ud, synes kunstnerne at konstatere. Men vi kan da lige så godt gå den i møde med lige dele absurd humor, fabulerende overskud, magi og skæv poesi, fortæller de mig på hver sin dybt originale og meget gennemførte måde.

I en hvid lædersofa sidder en hvid mannequin med en kande, hvorfra der flyder skum ud i en stor rund klat på sofaen. Overfor står en spand med udstoppede mårer og en mikrobølgeovn. En anden mannequin er på vej ind i væggen på futuristiske metalstyler, mens en urovækkende, brummende metalkasse optager haveskuret. Spooky. Jeg er på Overgaden hos de mindst kendte, yngre navne, som for første gang soloudstiller i større stil i København: Jan S. Hansen (f. 1980) – det er hans mannequin i sofaen – og Hannah Anbert (f. 1984). De udstiller hver for sig, men deres universer hænger godt sammen. De opbygger begge syntetiske miljøer, der udstiller det moderne hjemme- og arbejdslivs absurditet. Jan S. Hansen er kendt for en antropologisk, arkivagtig interesse for at ophobe alskens objekter som masker og totemobjekter, blandet med tegneserieagtige tegninger i en lidt grov streg. Hans nye udstilling er en langt mere cool-futuristisk samling af sære, hjemlige ting og sager.

På etagen ovenover huserer Anbert med nye værker, der, som hendes tidligere værker, surreelt gør grin med vor tids overdrevne fokus på det bestandigt optimerede arbejdsliv. Meterhøje kontorstole placeret i sand, så man i al fald hverken kan bestige dem eller rulle effektivt rundt på kontoret med dem; en græsklædt rundgang til effektiv walk-and-talk på meget lidt plads; en kæmpebølge af blånistret kontorvinylgulv, hvorpå en lille fortabt båd lavet af et oversavet ringbind agerer fortabt kontormand; et stillads, hvorfra

Scenario in the Shade 2018. Jonah Freeman og Justin Lowe

Renaissance of the Night 2018. Kirstine Roepstorff

man kan tage et stykke tyggegummi og sætte det gennemygget op på vinduet ud mod kanalen som et hjemmelavet gardin, der nok vil være lidt bøvet at tage ned igen.

SÅLEDES opfyldt af Hansens og Anberts gennemførte civilisationskritik tilsat absurd humor cykler Deres udsendte videre ud til Østerbro for at møde to duos endnu mere omfattende »steampunk ført op i den mekaniske tidsalder«-universer på Den Frie. I den store stueetage møder vi Vinyl, Terror & Horror, aka Camilla Sørensen (f. 1978) og Greta Christensen (f. 1977). De er kendte og efterhånden ret berømmede for deres meget særegne Georg-Gearløs-universer af lyd, ledninger, gamle lp'er og pladespillere og meget andet grej. Her bryder splintrede møbler frem af parketgulvet; retrocampingvognen er omgivet af sære

lyde; apparater går pludselig i gang; der spilles på et klaver, og en motorcykel punkterer, mens et orkester genspiller de lyde, som de ødelagte pladespillerafspillede vinylplader fremhvirer. Det skal opleves, for det er temmelig »magic«, som udstillingens titel selv peger på.

I det langt mindre rum i kælderens på Den Frie huserer duoen benandsebastian, bestående af Ben Clement (f. 1981) og Sebastian de la Cour (f. 1980), med en fortryllende, sær, mindre del af et større igangværende værk med samletitlen *Museum of Nothing*, der ved at imitere et museum – men et museum »for ingenting« – sætter spørgsmålstegn ved museets autoritet og klassificeringskriterier. Værket består af tolv gamle beholdere til transport af museale objekter, som de angiveligt skulle have fundet på københavnske museer. De tomme, åbne beholdere – alle meget smukt udført i udsøgte materialer som silke, læder, imiteret marmor og særlige træsorter – står på museumsplodier og bærer en titel og en stikordsagtig fantasibeskrivelse på flere sprog af, hvilket objekt de muligvis engang har rummet. Bag en væg, der går tværs gennem lokalet, spejles rummet nu på den modsatte side af, hvad man først tror er et spejl. Men hurtigt ser man, at det er en glasvæg, og bag den møder man et sæt kopier af beholderne på podierne i rummet foran. Nu rummer de hver et objekt i glas med en form, der modsvarer beholderens indre. Hvert objekt i dette utilgængelige rum bag glas er forsynet med en lang associerende fortolkningstekst skrevet af et københavnsk museums menneske, og det er rigtigt gode tekster, hvor museumsfolkene med vid og

sommetider halvsvret humor reflekterer over deres samling og dens mangler. Men man kan kun komme ind på den anden side, hvis man deltager i en særlig omvisning, som finder sted på bestemte, ret sjældne tidspunkter fordelt på otte forskellige sprog. Alternativt kan de læses i den medfølgende bog. Det hele er uhyre gennemført på sin egen vildt sære måde og designet helt cool og stramt i absolut kontrast til ledningskaoset på etagen ovenover. Begge duos universer mixer fortidsnostalgi og fremtidsmagi på hver sin originale måde, der virkelig får én til at spærre øjnene op og sætter fantasien i sving.

HERMED stikordet til kunstrundens clou, et besøg på Charlottenborg, som aldrig før er set så ombygget som nu med to meget forskelligartede totalinstallationer, som omslutter hele kroppen.

I den mindre fløj ud mod Nyhavn træder man gennem en dør til et mobilt friluftstoilet ind i den New York-baserede, amerikanske duo Jonah Freeman (f. 1975) og Justin Lowes (f. 1976) fiktive by San San. Den befinder sig vist et sted i Californien og er baseret på fremtidsfiktionen *The Year 2000* af futuristen Herman Kahn fra 1965. Kunstnerne har opbygget seks fiktive tilhørssteder for forskellige ungdomskulturer, en motorcykelbande, en avantgardistisk klub af lurvede rigmandsbørn, en indisk-japansk bande, der dyrker kampsport og rollespil i farvede gevandter, en psykedelisk surfergruppe, der sælger ekstremt dekorerede kager med psykoaktive stoffer ... Den slags totaluniverser er set før, men man fortaber sig i detaljer, i de fortællinger der omgærder universerne, i den gennemførte forskellighed og endelig i den associative, superlækkert filmede, digitale montagefilm, der kører i den sidste sal, der ligner en biograf, og lægger yderligere univers og fortælling til alle byggerierne. Den er lang som en spillefilm,

Office Shore 2018. Hannah Anbert. FOTOS: ANDERS SUNE BERG

men man kan også få noget ud af bare at indtage en halv time nedsunken i bløde sofaer. I mit hoved går der en tråd fra Hansens og Anberts absurde fremtidsagtige møbler og kroppe, over Vinyl-terroristernes opgraderede steam punk-univers til den amerikanske duos forvredne verdener, der tjener som et trolde spejl for nutidens globale kapitalisme.

KIRSTINE Roepstorffs (f. 1972) totalinstallation har indtaget resten af Charlottenborg med et forløb fordelt over 11 sammenhængende sale. Og her skal vi så helt ned i tempo og langt ind i mørket. Udstillingen er udsprunget af Roepstorffs installation ved sidste Venedig-biennale, men her fungerer det hele bare meget bedre end i Venedig.

Man følger en bestemt rute gennem et ruinøst og næsten ukendeligt Charlottenborg med grus på gulvet, vægge i laser og betonelementer hulter til bulter, mens mørket gradvist sænker sig fra sal til sal. Rundtomkring i salene møder man et væld af nye og tidligere Roepstorff-værker, intet mindre end 75 styk fra 2004 til i dag; collager af papir, stof og fotografi, skulpturer af træ, mobiler af messing, store abstrakte lærreder i nedtonede farver malet med en lag på lag-akvarelteknik på ubehandlet lærred. Nogle værker henligger i næsten mørke, for eksempel en serie fotocollager, hvor man kun lige aner nogle tykke, bondageindbundne, nøgne kroppe, så meget desto mere pirrende. Små objekter i glas, træ, messing og sten er opstillet, man får en wunderkammerlignende følelse, som besøgte man et gammelt, ruinøst, forladt museum et sted i Centraleuropa. Fantasien får luft under vingerne i denne gennemførte og smukke totalinstallation. En ny version af det »lydteater«, Roepstorff præsenterede i Venedig, er også med; her skal man opholde sig 24 minutter i kulsort mørke, kun afbrudt

af få lyseffekter, mens man hører på en samtale mellem to kvindestemmer, der med afsæt i – vistnok, for det hele er ret kryptisk – den enes familiemedlemmer, der er døde i en trafikulykke, hvor hun lærer at omfavne sorgen og mørket. Det forekommer mig mere opstrammet end i Venedig, men er stadig for langt og for utilgængeligt og ikke rigtigt engagerende.

JEG har fulgt med gennem hele Roepstorffs karriere og altid været begejstret for hendes komplekse, på én gang sirlige og billedeksploderende, lagdelte klippecollager i forlængelse af traditionen fra Hannah Höch, der som Roepstorff på én gang forelsket dykkede ned i og samtidig forholdt sig feministisk-kritisk til massekulturens billeder. Derfor har jeg også undret mig lidt over – eller været lidt mindre begejstret for – hendes nyere venden sig mod messingmobiler, grove betonklodser i modernistisk tilsnit og lækre storakvareller a la abstrakt japonisme. Men her i dette forførende forsvar for mørket som metafysisk udsigtspunkt hænger det hele sammen. Roepstorff har skabt et helt særligt underbelyst museum for sine egne værker sat sammen med en storartet fornemmelse for rum og skala, som klæder både Charlottenborg og Roepstorff som kunstner. Sæt god tid af til hele kunstrunden. *May the darkness be with you!*

Jan S. Hansen: *Populus*. Hannah Anbert: *Slower and Cheaper*. Begge til 5. august. Overgaden.

The Magic of Vinyl, Terror & Horror, til 19. august. Benandsebastian: *Department of Voids* (udstilling og bog med samme titel), til 16. sept. Den Frie.

Kirstine Roepstorff: *Renaissance of the Night*. Jonah Freeman & Justin Lowe: *Scenario in the Shade*. Begge til 12. august. Kunsthal Charlottenborg.

Værdier. Lokalpatrioten Robert Guédiguian gør status på vegne af sin generation. *Huset ved havet* ligger naturligvis tæt på Marseilles.

Skuffede idealister

AF BO GREEN JENSEN

Huset ved havet (La villa). Instr.: Robert Guédiguian. Manus: R.G. og Serge Valletti. Foto: Bernard Sasia. 107 min. Frankrig 2017. 10 biografer.

Først er der en far, som falder om. Gamle Maurice dør ikke af det slagtilfælde, som rammer ham i scene ét, men patriarken forsvinder ind i sig selv. Børnene samles i huset, som de var med til at bygge 40 år før, da kroppene var stærke, og farverne var friske. For ikke at tale om viljen til forandring, som driver værket hos filmskaberen Robert Guédiguian.

Maurice drev restauranten Mangetout så længe, han kunne. Så overtog sønnen Armand (Gérard Meylan). Det er også Armand, der har plejet den skrantende far. Nu skal forretningen afvikles, og hans søskende vender tilbage. De er alle tre i tresserne nu.

Skuespillerinden Angèle (Ariane Ascaride) har ikke været hjemme i tyve år. Der skete noget tragisk, som hun ikke kunne tilgive. Vi forstår, at hun har haft en lang teaterkarriere. Men rollerne er ved at tynde ud. Hun kommer kun, fordi det er nødvendigt.

Forfatteren Joseph (Jean-Pierre Darroussin) har undervist og skrevet politisk kritik i ånden fra 70'erne. Han hader alt ved tiden nu og betragter den som en primitiv tegneserie, men han er ikke uden selvironi. Kæresten Béangère (Anais Demoustier) er langt yngre. Hun trives og er ved at blive træt af Josephs vemodige jeremiader. Han ved det, og han dyrker allerede smerten, som han vil føle, når hun går om lidt.

Huset ligger i Méjean, et fiskerleje på kysten ved Marseille. De elsker alle tre byen, hvor de havde en fyrstelig opvækst. Nu bliver jorden opkøbt af nyrige liberalister. En yacht er inde at vende i havnen. De fremmede ser kun en kulisser for byggerier, der skal gøre dem rigere endnu.

SCENEN er sat for et stort snakkestykke om tidsånd, personlige opgør og fælles forsoning. *Huset ved havet* er en af de film, som unge mennesker sjældent vil se. Forældregenerationen analyserer sig selv og diskuterer, hvor engagementet blev af. Karaktererne udveksler ægte erfaring.

Tonen er sober og realistisk. Skal man indvende noget, kunne kritikken gælde de konstruktioner, som manuskriptet trods

alt griber til. En ung fiskerknøs (Robinson Stévenin) gør stormkur til Angèle. Naboerne er for stolte til at tage imod hjælp fra deres søn, som er læge og tilser Maurice. Han falder i dyb snak med Josephs unge kæreste og ser ikke ouverturen til den teatraliske udvej, som forældrene vælger.

Endnu mere *gemacht* er den handling, som for alvor ryster de tre søskende sammen. Militæret finkammer kysten for flygtninge, der er svømmet i land. Angèle, Joseph og Armand hjælper migranternes børn og føler hjertet slå hurtigt igen. Følelsen er sympatisk, men sekvensen virker meget utroværdig.

Der er derimod intet at udsætte på de erindringsglimt, som sætter stemningen og forklarer relationerne. Filmen kommer til live, da de tre med ét er unge mennesker igen. De kører hurtigt med vinden i håret. Radioen spiller Dylans »I Want You«, og bilen standser ved havnen i Méjean. Her er fundamentet. Det er en stærk kontrast til stemningen nu.

FILMEN fortæller jo – på sæt og vis – Guédiguians egen historie. Han er 64 år. Hans far var værftsarbejder i Marseilles. Han mødte Ascaride på universitetet i Aix-en-Provence. De blev gift i 1975, og hun har spillet hovedrollen i 15 af hans 20 film – næsten altid som kvinden mellem eller ved siden af Meylan og Darroussin, når de kæmpede den gode kamp.

Mange husker stadig Meylan og Ascaride som parret i *Marius og Jeannette* (1997). Eller Ascaride, der svigter Darroussin for Meylan i *Marie-Jo og hendes to elskere* (2002). Og Darroussin og Ascaride som aldrende socialister i *Kilimanjaros sne* (2011).

Guédiguian har holdt ved sit ensemble. Her viser han karakterernes ungdom ved at citere en scene fra *Ki lo sa?* (1986). Jeg har set det nostalgiske stilgreb beskrevet som en doven og ufilmisk løsning. Jeg er slet ikke enig. Nostalgi betyder hjemve. Dét er, hvad denne film handler om. Der er hverken bitterhed eller resignation. Men der er hjemve.

Huset ved havet er en lille film om, hvad der blev af det hele. Har man fulgt Guédiguian, er den usigeligt bevægende. Der er en ærlighed og en skrøbelighed, som løfter sædeskildringen. Guédiguian er som filmskaber i familie med briterne Ken Loach og de belgiske Dardenne-brødre. De kæmper, til de segner. Over tid er det blevet til prægtige værker.

Den faste stok er samlet. Ariane Ascaride, Gérard Meylan og Jean-Pierre Darroussin i *Huset ved havet*. FOTO: CAMERA FILM